

Zwanensucces

Harm Niesen

De provincie Zuid-Holland heeft in 2019 toestemming gegeven om knobbelzwanen af te schieten. Deze vogels zouden in de hele provincie ernstige schade toebrengen aan grasland.

Ondanks maatregelen om knobbelzwanen met geweldloze middelen te verjagen, vinden de provincie en de Faunabeheereenheid de schade onaanvaardbaar hoog. Daarom geeft de provincie toestemming om de strikt beschermde knobbelzwaan met afschot te verjagen als zij zich in groepjes van vijftien of meer op grasland bevinden. De Faunabescherming heeft tegen deze provinciale ontheffing direct bezwaar aangetekend. Dat resulteerde eerder al in twee voorlopige voorzieningen - een soort kort geding - bij de rechtbank in Den Haag, die beiden door de Faunabescherming werden gewonnen. Afgelopen vrijdag werd bekend, dat we de zaak ook in bodemprocedure gewonnen hebben. Beroep bij de Raad van State is voor de provincie nog een optie, maar in ieder geval mogen er deze winter in Zuid-Holland geen knobbelzwanen worden geschoten.

Kleine zwaan

De rechtbank oordeelt dat ons argument dat bij dat afschot de veiligheid van de sterk bedreigde kleine zwaan niet kan worden gegarandeerd, doorslaggevend is. De kleine zwaan komt 's winters regelmatig samen met de knobbelzwaan voor in gemengde groepen. De zeer verstoringgevoelige kleine zwaan kan door het lawaai van een schot gemakkelijk tot op 500 meter afstand verstoord worden. Iedere vorm van verstoring bij een soort die zo bedreigd is, is bij Europese wetgeving verboden. De rechtbank is met ons van oordeel dat het voor jagers onmogelijk is te beoordelen of er zich



binnen de verstoringafstand één of meerdere kleine zwanen bevinden. Zelfs voor geoefende vogelaars is dat niet eenvoudig, zeker niet onder slechte lichtomstandigheden en zeker niet als het om onvolwassen zwanen gaat.

Knobbelzwaan verjaagt twee kleine zwanen.

Ook stelde de rechtbank De Faunabescherming in het gelijk op het punt van het ontbreken van een overtuigende relatie tussen de hoogte van de geclaimde schadebedragen en de mate van afschot van knobbelzwanen. Meer knobbelzwanen leidt volgens de schadegegevens niet automatisch tot meer schade aan overjarig grasland en meer afschot leidt niet tot lagere schadeclaims. Wij hebben – opnieuw - geprobeerd aan te tonen dat schade door begrazing van ganzen en zwanen aan grasland in de wintermaanden helemaal niet bestaat, maar dit werd helaas niet overgenomen door de rechtbank. Wij voeren dit al jaren aan, maar vorig jaar werd het nog eens duidelijk bevestigd in een onderzoek door Altenburg en Wymenga dat in opdracht van de provincie Friesland was uitgevoerd. Misschien was de rechtbank huiverig om dit recente onderzoek in haar oordeel mee te nemen, maar in ieder geval is deze winter het schieten van knobbelzwanen in Zuid-Holland verboden.

Schade aan grasland is een fabel.